

BIR RESSURS AS
Postboks 6004
5892 Bergen

Oslo, 19. desember 2023

Deres ref.:
Øyvind Underdahl Holm

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/3620
2023.0087.miljodir

Saksbehandler:
Erland Årstøl

Rapport etter tilsyn 31. oktober 2023

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos BIR Ressurs AS (tidligere BIR Avfallsenergi AS, virksomhetsnummer: 985843023).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten følger ikke opp vaktcentralens arbeid med luktklager
- Avvik 2: Virksomheten har ikke oppdatert luktrisikovurdering
- Avvik 3: Virksomheten lagrer farlig avfall utendørs

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

BIR Ressurs må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 29. februar 2024.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkning:

- Anmerkning 1: Virksomheten kan med fordel følge opp klager uten identifisert kilde i Rådalen

Anmerkning er et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

BIR Ressurs må betale et gebyr på 37 400 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Erland Årstøl. Merk svaret med saksnummer 2022/3620 og tilsynsnummer 2023.0087.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten følger ikke opp vaktentralens arbeid med luktklager

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Internkontrollforskriften § 5, punkt 7

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

BIR Ressurs er en av flere virksomheter i Rådalen som samarbeider om felles mottak av luktklager. Klager mottas av en vaktentral som driftes av Bergen vann (Bergen kommune). Vaktentralens arbeid gjøres etter en rutine. I grove trekk skal sentralen formidle klagen til virksomhetene, som hver for seg skal kvittere ut om de vurderer seg selv som ansvarlig for lukthendelsen. Det skal deretter gis en tilbakemelding til klager. BIR Ressurs har også interne rutiner for hvordan man skal følge opp luktklager fra vaktentralen og direkte til virksomheten.

De siste årene har det kommet inn et stort antall klager på lukt i Rådalen. I perioden 1. januar til midten av oktober 2023 kom det inn 69 klager, i 2022 var det 126 klager.

BIR opplyser at oppfølging av lukt kan være tema på månedlige møter mellom bedrifter i Rådalen. Utover dette følger ikke BIR opp at rutinene eller arbeidet som gjøres av vaktentralen er tilstrekkelig eller hensiktsmessig.

Miljødirektoratet vurderer at det er BIR Ressurs' ansvar å ha rutiner for å følge opp vaktentralens arbeid i den grad de benytter seg av denne tjenesten for å overholde sine egne

krav knyttet til lukt. Dette er spesielt viktig fordi vaksentralens arbeid har enkelte svakheter, se anmerkning 1.

Avvik 2: Virksomheten har ikke oppdatert luktrisikovurdering

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, punkt 7.2 - *Luktrisikovurdering*

Beskrivelse av krav

Det skal gjennomføres en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene i vedlegg 3 i Miljødirektoratets veileder *TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal luktrisikovurderingen oppdateres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har gjennomført en luktrisikovurdering. Som en del av dette ble det ved bruk av eksterne konsulenter gjennomført luktmålinger for virksomhetene i Rådalen i 2020.

Siden luktundersøkelsen ble gjennomført har driftsforholdene til virksomheten endret seg. I 2020 lagret man avfallsbatter både rett ved anlegget og ved Magnusstykket, mens man nå har gått over til å lagre avfallsbatter kun ved Magnusstykket.

I luktmålingene fra 2020 er luktbelastningen for lagring av batter vurdert som lav på undersøkelsestidspunktet. Det er gjennomført en spredningsberegning, men ikke målinger, basert på lagring ved anlegget. I rapporten står det likevel at "basert på tilbakemelding fra andre aktører på området er lukt fra dette lageret likevel noe som bør følges opp, da det åpenbart kan forekomme perioder med mer lukt."

Miljødirektoratet vurderer at dette avfallslageret har et potensiale for lukt. Endring av lagringsforholdene for avfallet kan dermed forandre luktforholdene ved virksomheten. Dette utløser derfor krav om at luktrisikovurderingen oppdateres.

Avvik 3: Virksomheten lagrer farlig avfall utendørs

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, punkt 9.2.2, bokstav e

Beskrivelse av krav

Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ved befaring på virksomhetens uteområde var big-bags med flyveaske og filterkaker lagret utendørs og uten kontroll med eventuell avrenning, se figur 1. Dette avfallet er klassifisert som

farlig avfall. Virksomheten opplyser at det er iverksatt et prosjekt knyttet til containerlagring av dette avfallet.

Miljødirektoratet vurderer at dagens situasjon ikke er i tråd med kravet om innendørs lagring av farlig avfall.

Figur 1: Lagring av filterkaker. Flyveaske ble oppbevart på tilsvarende måte.

Anmerkning 1: Virksomheten kan med fordel følge opp klager uten identifisert kilde i Rådalen

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

BIR og de andre bedriftene i Rådalen benytter seg av en vaktentral som mottar luktklager, se avvik 1. Miljødirektoratet vurderer at vaktentralens rutiner og praksis for håndtering av luktklager med fordel kan forbedres.

- Rutinen angir at dersom ingen av virksomheten påtar seg ansvar for luktklagen, skal det sendes en standardtekst: «Bedriftene har kontrollert sine områder. Ingen kjent luktkilde er lokalisert» til klager. Rutinen sier derimot ikke noe om hva som skal gjøres dersom vaktentralen ikke mottar tilbakemelding fra samtlige virksomheter. Statsforvaltaren i Vestlands oversikt viser at mange klager ikke svares ut av alle virksomheter. BIR opplyser at det på grunn av et teknisk problem ikke alltid har blitt sendt kopi av deres tilbakemelding til vaktentralen.
- Tilbakemeldingen til naboene som nevnt i punktet over vil gi feilaktig informasjon til naboene i den grad den gis ut uten at samtlige bedrifter har gjort en gjennomgang av sine områder.
- Rutinen sier at dersom man mottar 5 ulike luktklager i løpet av en dag, skal det gjennomføres en egen befarings hvor minst to bedrifter er representert. Statsforvaltaren i

Vestlands oversikt over klager viser at dette har skjedd ved to anledninger i 2023, uten at det har blitt gjennomført felles befarings.

Miljødirektoratet finner det uheldig at mange av klagene ikke knyttes til noen av virksomhetene. BIR Ressurs kan med fordel følge opp luktproblematikken i Rådalen tettere i samråd med de andre bedriftene i området.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at BIR Ressurs må betale et gebyr på 37 400 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 31. oktober 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av BIR Ressurs sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Erland Årstøl
- Hanne Naglestad
- Ingrid Torsnes

Astrid Holte fra Statsforvaltaren i Vestland var observatør under tilsynet.

Kontaktperson hos BIR Ressurs

- Øyvind Underdahl

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende BIR Ressurs ble kontrollert under tilsynet:

- BIR Ressurs AS - Avfallsforbrenningsanlegg

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Produsentansvar avfall
- Grunnforurensning og sediment
- Lukt

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Forurensningsloven
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Tillatelse etter forurensningsloven

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Bergen Vanns rutine for luktklager
- Lukthåndteringsrutiner
- Driftsplan
- Klageregistrering og avvikshåndtering knyttet til lukt
- Basiskarakterisering bunnaske
- Vurdering av felles internkontroll

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

I forbindelse med luktproblematikk har Statsforvaltaren i Vestland gjennomført tilsyn hos flere bedrifter i Rådalen. Dette gjelder Bergen biogass (Bergen vann), Ragn Sells og NCC Industry asfalt. Etter disse tilsynene har Bergen Vann gitt tilbakemelding om at de i større grad vil ta på seg en koordinerende rolle for oppfølging av luktproblematikk i området.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Erland Årstøl
tilsynsleder

Kopi til:

- Bergen kommune
- Statsforvaltaren i Vestland